

Fadlullah Jamil / Malezya

ÇAĞDAŞ İSLAM DÜNYASINDA NEBEVİ AHLAKA DUYULAN İHTİYAÇ

GİRİŞ:

Günümüzde bütün dünya ciddi bir ahlaki çürüme yaşamaktadır. Gökdelenli şehirlerin büyümesine ve farklı fiziki gelişmelere rağmen insanların sürekli olarak yıkıcı ve faydasız şeylerle meşgul olduklarını görüyoruz. Müslüman elitlerin çoğunluğu arasında bile iktidara uzanan koridorlarda güzel ahlak bir tarafa itilmektedir. Siyasi ve ticari muamelelerde namus, dürüstlük, hakkaniyet ve adalet ahlaksız kapitalizmin topukları altında ezilmektedir. Toplumsal hayatta Müslüman gençlik hazcı kültürün aşırı şekillerini benimseyip şeref abidesi Peygamberimizi (SAV), sahabe ve ulemayı takip etmek yerine film yıldızları, şarkıcılar, dansçılar, manken ve atletleri kendisi için adeta putlaştırıyor. Adam öldürme, ahlaki çürüme ve ahlak bozucu davranışlar yükselişe geçmiş durumda. Ateizm ve irtidat (dinden dönme) vakıaları da meydana gelmektedir.

Trajik bir biçimde, Tunus'ta Muhammed Buazizi isimli bir şahsın Zeynel Abidin bin Ali'nin yıkılan rejiminde gerçekleşen haksızlıklardan dolayı yaşadığı yoksulluk ve aşağılanma nedeniyle meydana gelen olayda görüldüğü üzere intihara teşebbüs eden bir insan kahraman olarak selamlanmıştı. Gerçekte, bu kişisel yıkım fiili İslam'a göre haramdır ve aşırı bir zorluğa maruz kalsa bile hiçbir şerefli mü'minin bu filli yapmaması gerekir. Fakat bu trajedinin ötesinde, refahın toplumda haksız dağılımı ve dolayısıyla da artan bir eşitsizlik ve yoksulluk mevcudiyetini korumaktadır.

Burada büyük bir tenakuz söz konusudur çünkü İslam bütün Müslümanlar ve vatandaşlar için daima adalet, eşitlik, kardeşlik ve adil muameleyi savunur. Cenab-ı Erhama'r-Rahimin bizlere adalet ile muamele etmemizi ve amel-i salih işlememizi emir buyuruyor:

“Şüphesiz ki Allah, size adaleti, iyilik yapmayı ve yakınlarla bakmayı emreder; hayasızlıktan, fenalıktan ve azgınlıktan nehyeder. Öğüt almanız için size böyle öğüt verir.” (Nahl, 16:90)

Aslında adalet Allah (CC) tarafından takvanın bir parçası olarak emredilmektedir: “Adaletli olun, çünkü o, takvaya daha yakındır.” (Maide, 5:8)

Tartıştığımız sorunların yanısıra nahoş bir İslami heterodoksi meselesi de var ki İslam toplumunu büyük bir yıkımdan kurtarmak ve İslam tarafından onaylanmış doğru bir yola yöneltmek için bu meseleyle başa çıkmamız lazım. Mesela Malezya'da Darul Erkam isimli kendi 'İmam Mehdi' fikirlerini ve İslam'ın mistik yorumunu ve ayrıca insan tecrübesiyle ilgili Hindu-Java yorumlarını da ilave ederek yayan sahte bir sufi grubun ortaya çıkıp yaygınlaşmasından rahatsızlık duyduk. Şimdilik merhum Üstad Eş'ari Muhammed'in (Şeyhul Erkam veya Abuye olarak da bilinir) dul eşi Hatice Amm Hanım (Ümmü Jah lakaplı) örgütü Küresel İhvan Limited Hareketi olarak diriltti. Ticari şirketler, restoranlar ve lüks villaları içeren ticari oluşumlar görüntüsü altında merkezlerini Mekke'de kurdular ve bazı Müslüman ülkelerde ve hatta Avrupa'da da şubelerini açtılar. Hareketin kontrolünü elinde tutarken Ümmü Jah peygamber (SAV) tarafından hiçbir şekilde öğretilmeyen bir uygulama olan bir nevi mistik bir tevessül kavramı (Allah'ın rızasını elde etmek için kullanılacak bir aracı) olan

“Kâbe’nin gücü” fikrini yayan bir DVD ve bir broşür yayınladı. Ümmü Jah bir takım taraftarlarıyla birlikte Suudi yönetimi tarafından yakın geçmişte tutuklanmasına rağmen hareket lağvolmaktan çok uzak görünüyor. Bu nedenle Müslüman toplumu aralarında dolaşan bu sinsi tehlikeden dolayı uyarmamız gerekiyor.

Tarif ettiğimiz bütün bu problemlerin arkasında dünya üzerinde hükümranlığını sürdüren merkezi bir Siyonist – Hıristiyan Ekseninin hâkimiyeti sorunu var. Dünya çapında Müslüman ülkeleri kargaşa, şaşkınlık ve itaat durumuna sürükleyen şey askeri gücü, finansal iktidarı ve kültürel yıkıcılığıyla (fikri mücadele) bu hükümranlıktır. Bu İslam Dünyasının boğdurulması sürecinden kurtulmamız lazım aksi takdirde bırakın bu dünyada ve ahirette felaha ermeyi samimi bir şekilde İslami bir hat boyunca ilerlememiz ve gelişmemiz bile söz konusu olmaz.

Bahsettiğim bütün bu problemlerin ışığında şüphesiz haksızlıklar, despotik ve keyfi anlayışa dayalı yönetimler, ahlaki çürüme ve benzeri gibi iç tehditlere karşı, ayrıca genel olarak dışardan gelen Siyonist – Hıristiyan güçlerin İslam’a ve Müslüman toplumuna yönelik hücumuna karşı modern dünyada Nebevi ahlaki diriltmemiz ve uygulamamız elzemdir.

MODERN ÇAĞDA NEBEVİ AHLAKI UYGULAMAYA YÖNELİK ULEMANIN ÇABALARI

En başta âlemlerin rabbi ve yaratıcısı olan Allah’ın (CC) Resulullah’ı (SAV) tüm âlemlere rahmet ve tüm insanlığa takip edilmesi gereken bir model olarak ilan ettiğini unutmayalım. Bu bağlamda Allah (CC) buyuruyor ki:

“(Ey Muhammed!) biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.” (Enbiya, 21:107)

Allah peygamberimiz Hz. Muhammed’i (SAV) kendisine ve ahiret gününe inananlar tarafından takip edilecek bir usve-i hasene (mükemmel örnek) olarak ilan etmiştir. Bununla ilgili olarak Allah (CC) şöyle buyuruyor:

“Şanın hakkı için muhakkak ki size Resullullah'da pek güzel bir örnek vardır. Allah'a ve son güne ümit besler olup da Allah'ı çok zikreden kimseler için.” (Ahzab, 33:21)

Bu yüzden bizi şu şekilde müşfikane uyaran peygamberin (SAV) örneğini aramamız lazım:

“Allah’ın kitabına (Kur’an) ve sünnetime tabi oldukça dalalete düşmeyeceksiniz.” (Ebu Davud)

Bunun yanısıra Türkiye’den Üstad Bediüzzaman Said Nursi ve diğerleri gibi peygamberin (SAV) yolunda mücadele eden ve Müslüman ümmetini terakki ve selamete ulaştırmaya çalışan âlimlerin de rehberliğini takip etmemiz gerekiyor. Üstad Bediüzzaman Said Nursi kendi zamanındaki Müslümanları kurtarmak ve geliştirme çabalarında Kur’an ve sünnetin rehberliğine başvurmuştur. Eylemlerinin delilleri onun *magnum opusu* (en büyük eseri) diyebileceğimiz Risale-i Nur dâhil olmak üzere konuşmalarında ve yazılarında bulunabilir. Üstad Risale-i Nur’un bir parçası olarak derlenen Hutbe-i Şamiye isimli hutbesinde Batı dünyasının gelişimine mukabil Müslümanların giriftar olduğu zafiyetleri tartışmıştır. Bu bağlamda Üstad (1) ümitsizlik, (2) doğruluğun ölmesi, (3) adavete muhabbet, (4) ehl-i imanı birbirine bağlayan nurani bağları bilmemek, (5) istibdat ve (6) şahsi menfaat düşkünlüğü olmak üzere Müslümanların acısını çektiği altı dehşetli hastalıktan söz etmiştir. Evet, üstad kendi zamanının Müslümanlarının yaşadığı bu hastalıkları teşhis etmede oldukça isabetlidir.

Bu arada, kendi zamanının Müslümanlarının yaşadığı sorunların üstesinden gelme niyetiyle Üstad Said Nursi o zamanki İslam toplumunu oluşturan grupların ve insanları ittifak ve işbirliğinin önemini vurguladı. Onun burada Müslümanların ittifak ve işbirliğinden bahsettiği şey bize peygamberin (SAV) Medine’de uyguladığı programı hatırlattı. Peygamberimiz (SAV) Muhacir ile Ensar arasında Medine’de 622 yılında İslam kardeşliğine dayalı bir ittifak ve işbirliği tesis etti. Bunu takiben başlangıç aşamasında olan Müslüman toplumu Kureyşten ve Medine’den gelen tehdide rağmen muazzam bir biçimde büyümeye başladı. Peygamber (SAV) vefat ettiğinde Müslümanlar Arap yarımadasının kontrolünü ele geçirip İslam’ı yaymışlardı.

Osmanlı imparatorluğu ve Genç Türkler arasındaki İslam birliğinden söz ederken Üstad Said Nursi aynı zamanda Müslümanları milliyetçiliğin zararlarına karşı, yani Balkanlardaki Hıristiyan azınlıklardan ve Batı destekli Arap bölgelerinden yükselen ırkçı şovenizme karşı da uyardı. Aynı zamanda Araplara ve Türklere Müslümanlar olarak birlik olmaları ve bağımsızlıklarını korumaları ve imparatorluk içerisinde Müslümanların pozisyonunu zayıflatacak milliyetçiliğin cazibesine karşı yenik düşmemeleri çağrısında bulundu. Üstadın burada yaptığı şey son derece uygun bir tavidir. Peygamber (SAV) de biz Müslümanları cahiliye asabiyesine benzettiği kavmiyetçiliğe sapma konusunda uyardı. Bununla ilgili olarak peygamberimizin hadisi şu şekildedir:

“Başkalarını kavim asabiyetçiliği yapmaya sevk eden bizden değildir. Kavim asabiyetçiliği için savaşarak ölen bizden değildir. Kavim asabiyetçiliği yaparak ölen bizden değildir.” (Ebu Davud) “Sizler hepimiz Âdem’in çocuklarıdır. Âdem de topraktan yaratılmıştır.” (Ahmed)

Üstad Said Nursi’den ayrı olarak, Üstad Prof. Dr. Yusuf Karadavi, Allame Muhammed İkbâl (1877 – 1938) ve Mevlana Seyyid Ebul Ala Mevdudi (1903 – 1979) milliyetçilik konusundan ve onun İslam dünyasına olan zararlarından söz etmişlerdir. Fakat hem İkbâl hem de Mevlana Mevdudi çağdaş dünyada milliyetçiliğin tabiatı ve tehlikesinden dolayı milliyetçilik sorunuyla daha detaylı ilgilenmişlerdir. Dolayısıyla bu konuda onların yazdıklarına da başvurmamız gerekiyor.

Üstad Said Nursi Müslümanlara sıdkın İslam’ın temeli olduğunu hatırlatıyordu. “Asr-ı Saadet” olarak tanımladığı peygamberimizin devrinde sıdk ile kizbin iman ile küfür kadar birbirlerine uzak olduklarına işaret ediyordu. Selametın dürüstlükten geçtiğini söylüyordu. Hutbede ayrıca peygamberimizin insanlarla olan muamelesinde sıdkı her şeyin üzerinde tuttuğunu bu yüzden hem Müslümanlar tarafından hem de İslam konusunda onu dinlemeyen Kureyşliler tarafından saygı ve güven gördüğünü söylüyordu. Maalesef günümüzde bu tür bir dürüstlüğü bulmak oldukça zordur. Çoğunlukla Müslüman liderlerin yoksul ve muhtaçların durumunu önemsemeden maddi ve manevi yolsuzluklara başvurduğunu görüyoruz.

Bundan öte, büyük Türk müceddidi Şam’daki konuşmasında Müslümanlar arasında sevgi ve kardeşliğin önemini kendi çıkarlarını korumaları açısından vurguluyordu. Bu durumda Üstad Arap ve Türklere İslam ümmetinin kalesini muhafaza için omuz omuza vermelerinin gerektiğini söylüyor. Bu bağlamda Üstad kardeşlik bağından hareketle bütün Müslümanların birbirlerine manen ve gerekirse maddeten destek olmaları gerektiğini vurguluyor. Böyle bir vurgu bizim bugünkü halimize tamamen tetabuk etmektedir çünkü bugün Müslümanlar Filistin’de, Afganistan’da, Keşmir’de, Myanmar’da, Güney Tayland’da kadın, erkek, çocuk,

yaşlı ayırımı gözetmeksizin işkence edilip öldürülmektedir. Biz gizli veya açık Siyonist – Amerikan Ekseni desteği ile yerel Müslüman olmayan güçlerce baskı ve zulüm gören Müslümanların acılarını azaltmak ve hatta tamamen yok etmek için aktif ve müspet bir biçimde cevap vermemiz gerekiyor. Sıkıntıda olan Müslümanlara yardım konusunda peygamber efendimizin (SAV) uyarısını unutmayalım:

“Aranızda kim Müslümanların iyiliği için özen göstermezse o onlardan değildir!” Yukarıdaki ifade gerçekten önemlidir. Bu Allah’ın bir insanın diğer Müslümanlar için gayret göstermedikten sonra, yani onlara yardım edip onların haklarını savunmadıktan sonra, Müslümanlığını da kabul etmediği anlamını taşıyor.

Üstad Said Nursi’nin bahsettiği başka bir önemli mesele de şeriat tarafından emredilen ve Hz. Peygamber (SAV) tarafından uygulanan **şurad**ır. Üstad bu konu üzerinde Şam’da durduğu gibi meşrutiyetin ilanı esnasında Sultan II. Abdülhamid’e karşı ve hatta daha sonraki yıllarda Adnan Menderes zamanında da bu konuya temas etmiştir. Üstad tüm bu tarihlerde despotizme karşı hürriyet ve şuranın uygulanması gerekliliğini belirtmiştir. Şu anda, şura yaşadığımız dünyada oldukça büyük bir önem arz etmekte ve bizim durumumuza fevkalade bir biçimde tetabuk etmektedir. Orta Doğu’ya ve Kuzey Afrika’ya bakın ne oldu! Despot liderlerine karşı harekete geçen halklar “Arap baharını” başlattılar. Bir ülkenin vatandaşları arasında barış, birlik ve işbirliği varsa orada iyi yönetim çok iyi bir şekilde işler. Aksine, eğer insanlar baskı görür ve temel haklarından mahrum bırakılırlarsa o zaman şiddet ve karmaşa baş gösterir.

Devlet işlerini yürütürken uygulanması gereken şuranın öneminden bahsederken Üstad Said Nursi demokrasi meselesine de temas etmektedir. Üstad bu konudan Genç Türklerin Osmanlı döneminde yürüttükleri meşruiyet hareketi zamanında da bahseder. Adnan Menderes’in Demokrat Parti iktidarı zamanında da demokrasi meselesini tartışmıştır üstad. Üstadın yanısıra Mevdudi de Pakistan’da Müslüman Birliği iktidarında ve sonraki Feldmareşal Eyüp Han zamanında meseleyi işlerken despotizm karşısında demokrasiyi tartışıp tercih etmiştir. Aslında Mevdudi Müslümanlara rehber mahiyetinde İslam devleti, şura ve demokrasi üzerinde çeşitli kitaplar yayınlamıştır. Mevdudi sadece bir yazar, siyaset analisti ve aktivisti değildi. Onun en büyük eseri diğer birçok konuyla birlikte çağdaş dünyada İslam’ın sorunları konusunu işleyen Tefhim’ül Kur’an isimli tefsir eseri idi. Son yıllarda şimdi Katar’da yaşayan Üstad Prof. Yusuf Karadavi ve Tunuslu Şeyh Raşit Gannuşi dünya çapındaki olayları ve kendi ülkelerindeki gelişmeleri değerlendirirken aynı meseleyi tartışmışlardır. Konu üzerine ciddi bir entelektüel çaba sarf etmişlerdir.

Bazı münasebetler vesilesiyle Üstad Said Nursi Müslüman kadınların tesettüre riayet etme ve şeriate uygun bir hayat sürme haklarını savunmuştur. Üstad kadınlara İslam’ın istediği şekilde giyinmeleri ve Batılı tarzda açık saçık kıyafetler giymemeleri konusunda çağrıda bulunmuştur. Yine de, üstad bir mahkûm olarak hayatının çoğunu gözaltında geçirdiği için İslam’da kadın haklarına dair daha detaylı şeyler yazamamıştır. Dahası, üstadın o zaman ki asıl kaygısı iman meselesiydi; yani güçlü bir ateist ve sekülerist saldırı altında olan Türkiye’deki Müslüman toplumun imanını kurtarmak asıl hedefiydi. Fakat ondaki bu eksiklik Üstad Prof. Yusuf Karadavi ve Mevdudi tarafından giderilmiştir. Bu iki âlim İslam’da kadının yeri ve aile planlaması, evin dışında çalışan kadınlar ve benzeri bağlantılı diğer konularla

İlgili Modern Müslümanların ihtiyaçlarına cevap vermek için oldukça geniş bir biçimde yayınlar yapmışlardır.

İslam'ın temel yönlerinden biri olan sosyal adalet ile ilgili olarak oldukça velûd bir yazar, âlim ve Mısırlı bir Müslüman aktivist olan Şehit Seyyid Kutub (1905 – 1966) 'İslam'da toplumsal adalet' isimli Batılı yazarlar tarafından konuyla ilgili yazılmış en büyük çalışma olarak nitelenen muhteşem bir kitap yazmıştır. Kutub İslam dünyasında sosyal adalet konusuna ciddi katkıda bulunmuştur. Bu arada, adalet Allah tarafından takvanın bir parçası olarak tanımlanmıştır. Bununla ilgili olarak Allah buyurdu ki: "Adaletli olun, çünkü o, takvaya daha yakındır." (Maide, 5:8)

Bu yüzden insani meselelerde her zaman adaleti önde tutmaktan başka bir seçeneğimiz yoktur. Ancak o zaman Allah (CC) bizi gerçek mü'minler olarak kabul edecek ve bizi saadet dolu cennetle mükâfatlandıracaktır, inşallah.

SONUÇ

Bütün bu tartıştığımız şeylerin ışığında kesin olarak inanıyorum ki yaşadığımız modern dünyada nebevi ahlakı bütün alanlarda bütün formlarıyla tekrar diriltmemiz lazım. Allah'ın bize kesin olarak bildirdiği şu ilkeyi aklımızdan çıkarmayalım:

"Allah bir kavme verdiği, o kavim kendisini bozup değiştirmedikçe değiştirmez." (Ra'd, 13:11)

Bu yüzden çok çalışmalıyız ve özellikle Müslüman ülkelerin STKları olarak işbirliğimizi artırmalıyız. Bu şekilde programımızı başarılı bir şekilde uygulamak için bu alanda kendini adanmış Müslüman âlimlerin ve düşünürlerin hizmetlerinden istifade etmeliyiz. Müslümanların ittifakı ve diğer tecdid konularında İslam şeriatının vazettikleri konusunda titiz olmakta başarısız olduklarından Arap Birliği, Alem-i İslam Rabıtası ve hatta İslam Konferansı Teşkilatı (Haziran 2011'den bu yana İslam İşbirliği Teşkilatı olarak yeniden isimlendirildi) gibi örgütlere bel bağlayamayız. Ayrıca bu örgütler ABD'nin sert bir kontrolü altındaki Birleşmiş Milletler Teşkilatının sözleşmelerine uymakla yükümlüler. Dahası bu örgütlerin Batıyla ve benzerleriyle devam ettirmek zorunda oldukları diplomasi ve iyi ilişkiler sorunu var. Dolayısıyla bu örgütlerden bize herhangi bir şekilde bir fayda gelmeyecek. Başarısızlığa maruz kalmamak için kendi finansal kaynaklarımızı bulmamız ve tedrici olarak hareket etmemiz gerekiyor. Detaylar için kendi aramızda özel bir forum oluşturup tartışmamız gerekiyor. Son olarak, Allah'a (CC) çokça dua etmemiz ve onun korumasını, hidayetini dilememiz gerekiyor ki tüm çabalarımız ve fedakârlıklarımız hedefine ulaşsın, inşallah. Allah (CC) bizlere İslam yolunda çalışmak için güç ve kuvvet versin!